

Elmarkedsgruppens notat til Nordisk Ministerråd 2005

Bakgrunnsnotat

Innledning:

I 2004/2005 har Elmarkedsgruppens arbeid særlig fokusert på oppfølgingen av Akureyri-erklæringen. I tillegg har Elmarkedsgruppen fulgt opp temaene forbrukerfleksibilitet, innføring av EUs kvotehandelssystem og dets innvirkning på elprisen, og finansiering av fornybare energier.

Dette bakgrunnsnotatet er derfor todelt. Første del tar for seg Elmarkedsgruppens aktiviteter og planer i forhold til oppfølgingen av Akureyri-erklæringen, og andr del tar for seg aktiviteter og planer i forhold til de øvrige temaene. Elmarkedsgruppens anbefalinger om elmarkedet er oppsummert i eget vedlegg til dette notatet.

I. Oppfølging av Akureyri-erklæringen

I Akureyri-erklæringen uttalte de nordiske energiministrene på møtet den 2. september 2004, at det nordiske elmarkedet er et konkret eksempel på et vel fungerende regionalt el-marked som er unikt både i europeisk og globalt perspektiv. Visjonen for det nordiske elmarkedet er:

Et grenseløst nordisk marked med en effektiv handel med omverden

Et grenseløst nordisk el-marked forutsetter en fortsatt harmonisering av regler og metoder for utnyttelsen av infrastrukturen. En harmonisering av nasjonale regler for systemansvaret og tilpassningen av dette er sentralt for den fortsatte utviklingen i Norden. Utviklingen av samarbeidet innenfor det nordiske elmarkedet gir Norden og de enkelte land fordeler og skaper fortrinn for samfunnet. Det er videre store fordeler ved å videreutvikle en effektiv handel med omverden. En forutsetning for dette er åpne markeder og like markedsvilkår.

I Akureyri, 2004, ble nordiske energiministrene enige om å

- be de systemansvarlige om å utrede hvordan en økt samordning av systemansvaret, felles organisering og finansiering av nettinvesteringer og effekthåndtering praktisk og konkret kan komme på plass i Norden.

- utrede ulike organisatoriske modeller for hvordan en i fellesskap kan håndtere nettvirksomheten og systemansvaret. En slik nordisk utredning kan påbegynnes etter at utredningene om harmonisering av systemansvaret, effekthåndteringen og nordiske investeringer i nettet er lagt frem. Utredningen bør ta utgangspunkt i de erfaringer nevnte utredninger gir.
- på bakgrunn av ovenfor nevnte utredninger vil en diskutere håndteringen av systemansvar, felles nordiske nettinvesteringer og organisatoriske modeller for dette nærmere på ministermøtet i 2005.

og at

- Nordels arbeid med felles nettinvesteringer (prioriterte snitt) i Norden og arbeidet med å videreutvikle de fem konkrete snittene i den balanserte pakken¹ er verdifullt for å forbedre infrastrukturen i det nordiske elmarkedet i perioden 2010-2020.
- det synes å være behov for betydelige framtidige investeringer i overføringskapasitet i Norden. Dette bør løpende analyseres. Ministrene legger betydelig vekt på at slike investeringer må være lønnsomme ut fra et nordisk samfunnsøkonomisk perspektiv.
- det i dagens internasjonale el-marked er nødvendig å se på det nordiske el-systemet i en overordnet helhet. I den forbindelse er det nødvendig å se på forskjellige organisasjons- og finansieringsmodeller for felles nordiske investeringer.
- legge vekt på at de nordiske landene i fellesskap bør påvirke beslutninger som berører EUs indre marked for el. Det er avgjørende at et slikt samarbeid skjer på samtlige nivå fra ministrene, via departementer, myndigheter og systemansvarlige selskaper, til markedsaktørene.

Nordels svar på Akureyrierklæringen:

Nordel nedsatte en komité for å koordinere oppfølgingen av Akureyrierklæringen, i tillegg ble det ansatt en ekstern konsulent for å utføre detaljert utredningsarbeid om systemansvaret i Norden.

1.3.2005 leverte Nordel en oppsummeringsrapport *Enhancing Efficient Functioning of the Nordic Electricity Market*. Rapporten inneholder en rekke anbefalinger for videre arbeid, og er basert på 4 bakgrunnsrapporter om temaene *System operation*, *Peak load mechanisms*, *Financing and organisation of investments in prioritized cross-sections*, *Action Plans in enhancing and monitoring Demand Response*, samt en detaljert utredning av systemansvaret i Norden

¹ Følgende fem snitt er inkludert i Nordels "pakke" (ikke prioritert rekkefølge):

Snitt 4 (i Syd Sverige)
Fenno-Skan (mellom Sverige og Finland)
Storebelt forbindelsen (mellom Jylland og Sjælland)
Nea – Järpströmmen (mellom Midt Norge og Sverige)
Skagerrak 4 (mellom Norge og Jylland)

Survey of system responsibility in the Nordic Countries. Nordels komité presenterte resultatene og sine anbefalinger for Elmarkedsgruppen på et felles møte den 8.3.2005 i Stockholm.

Nordels anbefalinger kan deles i to typer:

- Overordnede anbefalinger til myndighetene, først og fremst til Nordisk Ministerråd og dernest til nasjonale myndigheter
- Tekniske og operative anbefalinger til Nordel selv, og til de nasjonale TSO selskapene

I tillegg til Nordel har Elmarkedsgruppen invitert

- FNER (Forum of Nordic Energy Regulators)
- Nordenergi (den nordiske bransjeforeningen for energibedrifter)
- NMK/NEF (Nordisk myndighetssamarbete för kraftforsörjningsberedskap / Nordisk Elberedskaps- og sakerhetsforum)

til å komme med innspill til Akureyriklæringen. Samtlige har kommet med skriftlige innspill til Elmarkedsgruppen. Nordenergi har i tillegg skrevet et brev til Nordisk Ministerråd og de nordiske ministrene hvor de kommenterer Nordels rapport.

Elmarkedsgruppens vurderinger og anbefalinger

Etter Elmarkedsgruppens vurdering har Nordel gjort et grundig arbeid. Elmarkedsgruppen anser at anbefalingene og vedtakene innebærer vidtrekkende tiltak for samtlige TSOer og berørte land. Anbefalingene må derfor betraktes som en samlet pakke basert på kompromisser fra TSOene.

Elmarkedsgruppen støtter Nordels pakke av anbefalinger og mener de utgjør et viktig utgangspunkt for videre arbeid. Det er viktig at arbeidet nå fortsetter med høyt ambisjonsnivå og innenfor klare tidsfrister. Elmarkedsgruppen anbefaler derfor att Nordel gis i oppdrag komme med en tilbakerapportering innen 1.3.2006 av hvordan arbeidet gjennomføres og fremskrider i forhold til de forslag som er lagt frem i rapporten.

For enkelte av Nordels anbefalinger anser Elmarkedsgruppens det imidlertid som hensiktsmessig at de kompetente myndigheter (herunder FNER) gis ansvaret for den videre oppfølgingen med en tilbakerapportering innen 1.3.2006. Myndighetene og Nordel bør konsultere hverandre i det videre arbeidet. Elmarkedsgruppen anbefaler at:

Nordels anbefalinger om å videre fremme et effektivt og velfungerende el-marked i Norden er gode og prinsippene støttes. De kompetente myndigheter og de systemansvarlige bør gjennomføre forslagene i henhold til en formålstjenlig arbeidsfordeling.

Nordel og de kompetente myndigheter gis i oppdrag å komme med en tilbakerapportering innen 1.3.2006 av hvordan den videre oppfølgingen av deres arbeid med Akureyriklæringen gjennomføres og fremskrider i forhold til de forslag som er lagt frem i rapporten.

I det følgende går Elmarkedsgruppen gjennom avsnitt for avsnitt i Nordels oppsummeringsrapport. Anbefalingene fra Nordenergi, NMK/NEF og FNER trekkes inn der det er relevant.

Nordels anbefalinger om definisjon av systemansvaret og om TSOenes rolle

Elmarkedsgruppen støtter Nordels anbefalinger om etablering av en felles nordisk definisjon av systemansvaret, og om avklaring av roller og ansvar mellom myndigheter, TSOer og markedsaktører.

Elmarkedsgruppen legger til grunn at systemansvaret må utøves på en nøytral måte, uavhengig av eier- og organisatoriske forhold.

Elmarkedsgruppen vil bl.a. legge vekt på at den felles definisjonen kommer til å omfatte forsyningssikkerhet som grunnlag for en felles monitorering av forsyningssikkerheten og eventuell vurdering av tiltak til forbedring av denne. I følge Nordels rapport inngår forpliktelser til ivaretagelse av forsyningssikkerhet i kjerneområdene.

Elmarkedsgruppen ser at Nordels forslag om en harmonisert definisjon av systemansvaret i Norden også medfører lov- og konsesjonsendringer i noen land. Basert på Nordels forslag til definisjon er derfor det videre arbeid med dette en oppgave for de nasjonale ministeriene og relevante myndigheter. Elmarkedsgruppen vil arbeide videre med å overvåke utviklingen og koordinere arbeidet med en harmonisert definisjon av systemansvaret i Norden med hjelp av kompetente myndigheter.

Elmarkedsgruppen er videre enig i Nordels anbefaling om at TSOenes ansvar i forhold til å ivareta balansen mellom etterspørsel og tilbud i prinsippet bør begrenses til den operative sikkerheten i kraftsystemet og å sikre tilstrekkelig operasjonelle driftsreserver for dette. Dette skal gi riktige signaler til markedsaktørene.

Elmarkedsgruppen anbefaler at:

Kompetente myndigheter gis i oppgave å etablere en felles definisjon av systemansvarets kjerneaktiviteter i Norden. Rollefordelingen mellom de relevante aktører skal avklares.

Oppgaver som de systemansvarlige ivaretar, men som ikke er direkte forbundet med systemansvarets kjerneområde, skal holdes adskilt fra systemansvaret og finansieres transparent. Kostnadene skal i prinsippet bæres av den part som får fordelene.

Elmarkedsgruppen vil også gjøre oppmerksom på at energiministrene i Göteborg i 2003, uttalte at nasjonale løsninger for å sikre reguler- og reservekapasitet ikke bør påvirke prissettingen i spotmarkedet. Videre at slike løsninger skal tidsbegrenses samt at det er ønskelig å sikre at reguler- og reservekapasitet på lengre sikt skal håndteres gjennom harmoniserte og markedsbaserte løsninger.

Elmarkedsgruppen stiller seg bak Nordels anbefaling om at myndighetenes og TSOenes involvering i å sikre toppbelastningsreserver bør unngås. Elmarkedsgruppen anser at de sikkerhetstiltak som

eventuelt skal tas i bruk bør være midlertidige og at kostnadene for disse bør dekkes etter avgjørelse fra markedsaktørene.

Videre vil Elmarkedsgruppen poengtere at anbudsprosedyre kun skal komme til anvendelse i ekstreme situasjoner, og understreker at dersom enkelte land finner behov for å innføre en anbudsprosedyre (i henhold til elmarkedsdirektivet) eller liknende prosedyre, kan det bare skje etter konsultasjon med de andre nordiske landene. Bruken av anbudsprosedyre eller liknende prosedyre skal være midlertidig, og bør begrenses til tilfeller der markedet ikke er i stand til håndtere situasjonen.

Elmarkedsgruppen stiller seg bak Nordels forslag om at det for anbudsprosedyre og tilsvarende sikkerhetstiltak for reservekapasitetssystem, bør utvikles harmoniserte nordiske prosedyrer og kriterier som tar hensyn til de ovenfor nevnte prinsipper.

Elmarkedsgruppen anser at en vellykket gjennomføring av harmoniseringen i disse spørsmålene vil muliggjøre en utfasing av nåværende nasjonale toppbelastnings- reservekapasitetssystem etter en rimelig overgangsperiode.

Elmarkedsgruppen anbefaler:

Nordel gis i oppdrag å foreslå harmoniserte nordiske prosedyrer og kriterier for igangsetting og bruk av anbudsprosedyre eller tilsvarende sikkerhetstiltak.

Nordels anbefalinger om harmonisering av operative systemtjenester:

I det følgende vil Elmarkedsgruppen kommentere noen av Nordels anbefalinger som er av mer systemoperativ karakter, og som har som mål å bidra til å bedre markedets funksjon og som krever oppfølging av Nordel og de nasjonale systemansvarlige i samråd med de kompetente myndigheter. Nordel har kommet med anbefalinger vedrørende følgende punkter.

- Balance Control
- Settlement of imbalances
- Capacity allocation and congestion management
- Provision of system services
- Provision of technical functionality

Elmarkedsgruppen er enig i prinsippet om å harmonisere de operative systemtjenestene. Dette vil kunne fremme konkurransen og legge til rette for et mer grenseløst nordisk marked, og er således i tråd med Ministrenes erklæringer fra både Louisiana og Akureyri.

Elmarkedsgruppen stiller seg bak Nordels anbefaling om at operasjonelle reserver er det virkemidlet TSOene har for å utøve systemansvaret og sikre momentan balanse mellom tilbud og etterspørsel i både normale driftssituasjoner og situasjoner med balanseforstyrrelser. Operasjonelle reserver bør ikke anvendes for å forsterke kapasitetsbalansen.

Elmarkedsgruppen anbefaler at:

Nordel bør gradvis introdusere en felles markedsbasert løsning for operasjonelle reservefunksjoner der dette er mulig. Videre bør det utvikles felles prinsipper for finansiering av operasjonelle reserver og deling av kostnader mellom TSOene.

Når det gjelder punktet *settlement of imbalances* anbefaler Elmarkedsgruppen at Nordel gis ansvaret for å utrede utvikling av en felles balansetjeneste og hvordan kostnadsfordelingen av balansetjenestene skal harmoniseres. Nordel bør konsultere de kompetente myndigheter og FNER i det videre arbeidet.

Det er viktig at mulighetene for å bedre betingelsene for detaljhandel over grensene undersøkes og at det utredes forutsetninger for hvordan et felles nordisk sluttbrukermarked skal kunne gjennomføres i lønnsomt omfang. Dette er et komplekst område og berører regler og prosedyrer omkring måling, avlesning, rapportering, beregning av forbruksprofiler, avregning av ubalanser osv.. Elmarkedsgruppen anbefaler at:

Et felles nordisk sluttbrukermarked gjennomføres i lønnsomt omfang. De kompetente myndigheter gis i oppdrag å utrede forutsetninger for hvordan dette skal kunne gjennomføres. En tilbakerapportering bør skje innen 1.3.2006.

Elmarkedsgruppen stiller seg bak Nordels anbefalinger om *Capacity allocation and congestion management*, og vil spesielt understreke at prinsippene om fastsetting av handelskapasiteter på landegrensene må løses. Elmarkedsgruppen anbefaler at:

De systemansvarlige bør etablere harmoniserte prinsipper og retningslinjer for fastsetting av handelskapasiteter og flaskehalshåndtering, samt definere under hvilke omstendigheter interne flaskehalser kan flyttes til grensen. Nordel bør 1.3.2006 presentere en fastlagt modell for dette.

Nordels anbefalinger om håndtering av driftsforstyrrelser og knapphetssituasjoner og bruk av markedsmekanismer for håndtering av topplastsituasjoner

Nordels anbefalinger på disse punktene er av mer teknisk karakter, *TSO's cooperation in disturbances and shortages* og *Peak load situations* og krever oppfølging av de nasjonale systemansvarlige, koordinert av Nordel.

Det vises til at Nordenergi i sin uttalelse ber om at det utvikles felles nordiske prinsipper for håndtering av topplastsituasjoner gjennom markedsbasert balansering av tilbud og etterspørsel.

Elmarkedsgruppen stiller seg bak Nordels og Nordenergis anbefalinger i disse punktene, men vil spesielt understreke at Nordel konsulterer FNER og de kompetente myndigheter i den kommende prosessen.

Nordels anbefaling om felles nordiske investeringer i overføringskapasitet

Elmarkedsgruppen anser at Nordels program for utbygging av overføringskapasiteten mellom landene (de fem prioriterte snitt) også i internasjonal sammenheng, utgjør et betydelig forslag og er et stort steg i den fortsatte utviklingen av det nordiske elmarkedet.

Elmarkedsgruppen ber Nordel om jevnlige oppdateringer omkring statusen for gjennomføringen av de fem prioriterte prosjektene, med en avrapportering 1.3.2006 og våren 2007. Elmarkedsgruppen anbefaler Nordel at flaskehalsinntekter benyttes også for fremtidige fellesnordiske samfunnsøkonomisk lønnsomme nettinvesteringer.

Styrken til Nordel og de nasjonale TSOene har tradisjonelt vært å utarbeide omfattende nasjonale analyser som blir lagt til grunn for planlegging av forbindelser mellom de nordiske landene. Etter Elmarkedsgruppens vurdering er det derfor behov for å styrke kompetansen på analyse av samfunnsøkonomisk lønnsomhet i et nordisk perspektiv. Slike beregninger skal inneholde elementer som bl.a. forsyningssikkerhet, konkurransesituasjon og miljøhensyn.

Elmarkedsgruppen anbefaler at:

Nordel skal evaluere og planlegge fremtidige nordiske nettinvesteringer på kontinuerlig basis i et nordisk samfunnsøkonomisk perspektiv. Nordel bør i den forbindelse snarest mulig styrke sin analysekapasitet og videreutvikle sitt modellapparat.

Nordenergi understreker også i sin uttalelse at det er ønskelig med en større grad av felles nordiske perspektiv og kontinuitet i vurderingen av nettinvesteringer: *A common Nordic process and decisionmaking concerning transmission system investments and financing [...] is one of the most important steps to take.*

For å utrede mulighetene av ulike organisatoriske modeller for felles nordisk håndtering av bl.a. nettvirksomheten og systemansvaret, har Elmarkedsgruppen igangsatt et prosjekt som skal utrede dette. Utredningen skal bygge på Nordels rapport og leveres 1.2.2006 slik at konklusjonene kan diskuteres på Nordisk Ministerråds møte i 2006.

II. Elmarkedsgruppens øvrige tema

Forbrukerfleksibilitet

Forbrukerfleksibilitet ble understreket i Akureyrierklæringen fra Ministrene i 2004 som et viktig virkemiddel for å klare den fremtidige energi- og effektbalansen. Nordel understreker også dette i sin rapport *Nordic TSO's action plans in enhancing and monitoring demand respons*, og sier økt forbrukerdeltakelse er viktig for et velfungerende marked og at tiltak for å fremme dette skal ha høy prioritet.

Elmarkedsgruppen og Nordel har sammen arrangert en konferanse om dette temaet *A Nordic Conference for the Development and Enhancement of Demand Response in the Nordic Energy Markets* i

København den 27.5.2005. Konferansen ble arrangert i samarbeid med Dansk Industri og Nordisk Energiforskning.

På konferansen ble det også pekt på Ministrenes anbefaling fra 2004 om økt forbrukerfleksibilitet og en av innleiderne pekte på viktigheten av at det utvikles regulatoriske rammeverk som støtter et fleksibelt el-forbruk. Elmarkedsgruppen anbefaler at de kompetente myndigheter får i oppdrag å utrede tiltak for å fremme forbrukerfleksibilitet.

Nordel har nedsatt to arbeidsgrupper på temaet forbrukerfleksibilitet. Gruppene arbeider med å koordinere nordiske aktiviteter, utrede nye muligheter og konkrete løsninger for det nordiske elmarkedet og med å monitoren utviklingen av forbrukerfleksibilitet i Norden. Elmarkedsgruppen ber om at Nordel konsulterer de relevante aktører og de relevante myndigheter i prosessen.

Et økt priselastisk el-forbruk er viktig for balanseringen mellom tilbud og etterspørsel og er et viktig bidrag til håndteringen av topplastsituasjoner i det nordiske markedet.

Elmarkedsgruppen anbefaler at:

De kompetente myndigheter gis hovedansvaret for at tiltak for økt forbrukerfleksibilitet utredes slik at praktiske og konkrete løsninger kan utvikles. Nordel må arbeide videre med slike tiltak innenfor sitt ansvarsområde og presentere en statusrapport innen 1.3.2006.

EUs kvotehandelssystem

Handel med CO₂ kvoter er en av de fleksible mekanismene nedfelt i Kyoto-protokollen for å oppnå reduserte utslipp. Den 1.1.2005 ble EUs kvotehandelssystem for CO₂ implementert og Elmarkedsgruppen har fulgt utviklingen av markedet og dets innvirkning på det nordiske elmarkedet, bl.a. ved å arrangere en konferanse for å høre markedsaktørenes syn.

Konferansen ble avholdt den 15.3.2005 i Stockholm og arrangert i samarbeid med Nordisk Energiforskning og den nordiske Klimagruppen. Næringsliv, forskning, industri og myndigheter var representert for å diskutere konsekvensene av kvotehandelsmarkedet.

Flere av innleiderne på konferansen bekreftet at Norden er en foregangsregion i europeisk sammenheng. I forhold til sine europeiske naboer har de nordiske landene gått langt i å implementere EUs kvotehandelssystem og som den første børsen i Europa, har Nord Pool begynt å tilby handel med CO₂.

I forbindelse med seminaret fikk Elmarkedsgruppen og Klimagruppen utført en oppfølgingsstudie av ECON som oppsummerte erfaringene så langt i markedet. Prisen for CO₂ har med 9-17 €/tonn vært langt høyere enn ECONs opprinnelige antagelser. Det omsatte volumet i markedet har vært beskjedent så langt, men det forutsees likevel en prisøkning på elektrisitet i det nordiske markedet på 1-4 øre/kWh.

Under seminarets paneldebatt ble markedsbaserte virkemidler diskutert. Følgende ble nevnt:

- Elprisen bør fortløpende gjenspeile tilbud og etterspørsel
- Det er viktig at det gis riktige signaler til aktørene om å investere
- Virkemidler bør stimulere konkurranse og tilvekst av nødvendig kapasitet i produksjon og infrastruktur
- Globale problemer bør løses globalt, ulik nasjonal implementering av kvotehandelsdirektivet kan føre til at konkurranseutsatt industri får ulemper eller utsettes for konkurransevridning avhengig av nasjonal lokalisering.

Elmarkedsgruppen anbefaler at:

Den videre utviklingen av kvotehandelsmarkedet for CO₂ følges nøye, spesielt med henblikk på konsekvenser for det nordiske elmarkedet og elprisen.

Fornybare energier

Elmarkedsgruppen har bidratt til at det er nedsatt en ekspertgruppe med representanter fra de nasjonale departementene på temaet *Finansiering av fornybare energier og utredning av opprinnelsesgarantier*. Denne gruppen samarbeider med Nordels gruppe for fornybare energier. Elmarkedsgruppen fungerer som en referansegruppe for spørsmål som er direkte knyttet til elmarkedet.

I Norge, Sverige og kanskje Danmark planlegges et marked for el-sertifikater innført. Det står klart at de samlede ambisjonene kommer til å innebære en økt tilførsel av fornybar el-produksjon og at det sannsynligvis vil påvirke det nordiske elmarkedet i flere henseender. Denne påvirkningen kan ha kort- og langsiktige effekter på elprisen og kan føre til behov for forsterkninger og utbygging av det nordiske el-nettet, behov for ytterligere regulerkraft m.m.

Elmarkedsgruppen har kanalisert midler til en studie om finansiering av fornybare energier og konsekvenser av nye markedsbaserte virkemiddel gjennom prosjektet *Nordic Energy Perspectives*. Elmarkedsgruppen har bedt spesielt om å få utredet hvordan en økt tilvekst av nye fornybare energier i Norden kan virke. Det er spesielt interessant å analysere hvilke effekter den pågående og den fremtidige introduksjonen av fornybar el vil ha på elprisen i Norden. Elmarkedsgruppen vil gjennom aktiv dialog med prosjektet *Nordic Energy Perspectives* medvirke til at en slik studie utføres, og videre følge utviklingen i markedet nøye.

Elmarkedsgruppen anbefaler at:

Tilveksten av fornybare energier overvåkes, spesielt med hensyn til hvilke effekter en slik tilvekst har på elprisen og behovet for regulerkraft og infrastrukturinvesteringer i det nordiske markedet på lengre sikt.

Samspillet og utviklingen av et el-sertifikatmarked, det europeiske kvotehandelsmarkedet og det nordiske el-markedet følges nøye.

Vedlegg til Elmarkedsgruppens notat til Nordisk Ministerråd 2005Akureyrerklæringen:

Elmarkedsgruppen mener at Nordels anbefalinger om å videre fremme et effektivt og velfungerende el-marked i Norden er gode og støtter prinsippene som er lagt frem i rapporten.

Elmarkedsgruppen anbefaler at:

- De kompetente myndigheter og de systemansvarlige gjennomfører forslagene i henhold til en formålstjenlig arbeidsfordeling.
- Nordel og de kompetente myndigheter gis i oppdrag å komme med en tilbakerapportering innen 1.3.2006 av hvordan den videre oppfølgingen av deres arbeid med Akureyrerklæringen gjennomføres og fremskrider i forhold til de forslag som er lagt frem i rapporten.
- Kompetente myndigheter gis i oppgave å etablere en felles definisjon av systemansvarets kjerneaktiviteter i Norden. Rollefordelingen mellom de relevante aktører skal avklares.
- Oppgaver som de systemansvarlige ivaretar, men som ikke er direkte forbundet med systemansvarets kjerneområde, skal holdes adskilt fra systemansvaret og finansieres transparent. Kostnadene skal i prinsippet bæres av den part som får fordelene.
- Nordel gis i oppdrag å foreslå harmoniserte nordiske prosedyrer og kriterier for igangsetting og bruk av anbudsprosedyre eller tilsvarende sikkerhetstiltak.
- Nordel bør gradvis introdusere en felles markedsbasert løsning for operasjonelle reservefunksjoner der dette er mulig. Videre bør det utvikles felles prinsipper for finansiering av operasjonelle reserver og deling av kostnader mellom TSOene.
- Et felles nordisk sluttbrukermarked gjennomføres i lønnsomt omfang. De kompetente myndigheter gis i oppdrag å utrede forutsetninger for hvordan dette skal kunne gjennomføres. En tilbakerapportering bør skje innen 1.3.2006.
- De systemansvarlige bør etablere harmoniserte prinsipper og retningslinjer for fastsetting av handelskapasiteter og flaskehalshåndtering, samt definere under hvilke omstendigheter interne flaskehalser kan flyttes til grensen. Nordel bør 1.3.2006 presentere en fastlagt modell for dette.
- Nordel skal evaluere og planlegge fremtidige nordiske nettinvesteringer på kontinuerlig basis i et nordisk samfunnsøkonomisk perspektiv. Nordel bør i den forbindelse snarest mulig styrke sin analysekapasitet og videreutvikle sitt modellapparat.

Forbrukerfleksibilitet:

- De kompetente myndigheter gis hovedansvaret for at tiltak for økt forbrukerfleksibilitet utredes slik at praktiske og konkrete løsninger kan utvikles. Nordel må arbeide videre med slike tiltak innenfor sitt ansvarsområde og presentere en statusrapport innen 1.3.2006.

Kvotehandelsystemet og finansiering av fornybar el:

- Den videre utviklingen av kvotehandelsmarkedet for CO₂ følges nøye, spesielt med henblikk på konsekvenser for det nordiske elmarkedet og elprisen.
- Tilveksten av fornybare energier overvåkes, spesielt med hensyn til hvilke effekter en slik tilvekst har på elprisen og behovet for regulerkraft og infrastrukturinvesteringer i det nordiske elmarkedet på lengre sikt.
- Samspillet og utviklingen av et el-sertifikatmarked, det europeiske kvotehandelsmarkedet og det nordiske elmarkedet følges nøye.